

Pokročilí čtenáři

Čteme si navzájem

5. + 6. + 7. třída

Milí rodiče,

máte před sebou seznam knížek, které považujeme za vhodné pro pokročilé čtenáře.

Dostáváme se do kritického bodu čtenářství bilingvní mládeže. Děti nad 10 let jsou v dnešní době v počátcích puberty. Toto období je často obtížné i pro monolingvní mladé. Pohádky již nejsou pro tuto věkovou kategorii dost, ale komplexnější beletrie je příliš. Pro vícejazyčné děti je toto období o to obtížnější, že se často ještě nejsou schopni čtenářsky osamostatnit, ale číst s rodiči už nechtějí. V majoritním jazyce již jsou schopni přečíst pokročilou knižní produkci, ale v mateřském jazyce to ještě nezvládnou. Asi nejdůležitější je toto období překonat.

Možností je několik:

U mladších dorostenců se osvědčuje tzv. "druhé čtení" - nechat děti číst překlady jimi již předtím v originále přečtených knih (Harry Potter, Hraničářův učeň, knihy Davida Williamse). Proto se v tomto seznamu objevuje více překladové literatury. Není to asi ideální, ale je to lepší než když v stádiu přestanou číst česky úplně.

Protože v majoritním jazyce jim jde čtení lépe a mohou v něm přečíst knížky odpovídající jejich věku, variantou je i poslech českých audioverzí těchto knížek. Zkusit můžete i čtení "půl na půl" s rodičem nebo starším sourozencem. Tady je výhodou možnost diskutovat o textu spíše po obsahové stránce než o významech jednotlivých slov, které už děti často odhadnou z kontextu.

Variantou jsou stále více komiksy, gamebooky ale i deskové hry pro něž je potřeba rozvinutá slovní zásoba. Příkladem může být Dračí doupe, které je vyloženě závislé na vypravěčských schopnostech průvodce a komunikační zdatnosti hráčů. Podobně rozvíjející jsou i Krycí jména. U těch je ale třeba, aby rodilý mluvčí nejprve prošel se všemi hráči jednotlivé karty a vysvětlil jim druhý nebo třetí význam slov na kartách. Opakovaným hraním si děti rozšíří i slovní zásobu potřebnou na tradiční Země/Město/Jméno/Zvíře/Věc. Nejsložitější jsou pro A mluvící hráče převody jmen měst a zemí do češtiny už proto, že jejich překlady nejsou konzistentní a děti neznají tolik měst v ČR. Proto je třeba být při hodnocení tolerantní, popř. spojit zemi a město do jedné kolonky.

Beletrie pro pokročilé čtenáře:

BRETT, Simon. *Prevítem snadno a rychle*. Praha: Argo, 2007.

ČERNÁ, Olga. *Klárka a 11 babiček*. Praha: Baobab, 2015.

DAHL, Roald. *Matylda*. Praha: Euromedia, 2007.

DRIJVEROVÁ, Martina. *České dějiny očima psa (1 + 2)*. Praha: Albatros, 2013.

GÁLOVÁ, Irena. *Tak se měj, divoženko!* Praha: Mladá fronta, 2006.

GOSCINNY, René. *Nové Mikulášovy patálie*. Praha: Albatros, 2008.

HEINLEIN, Silvia. *Bláznivá teta a já*. Praha: Mladá fronta, 2013.

HOLUB, Jiří. *Jak se zbavit mstivý Soni*. Praha: JaS, 2011.

KENNEDY, Emma. *Wilma detektivem. Případ zmrzlých srdcí; Případ smrdutého jedu*. Praha: Albatros, 2013 - 2014.

KROLUPPEROVÁ, Daniela. *Společenstvo klíčníků*. Praha: Albatros, 2012.

KROLUPPEROVÁ, Daniela. *Zločin na Starém Městě pražském*. Praha: Albatros, 2015.

LANDY, Derek. *Smrtislav Hezoun*. Praha: Argo, 2007.

LOWERY, Mark. *Jenom ponožky nestačí – pokud to je všechno, co máte na sobě*. Praha: Argo, 2014.

MACOUN, Jiří. *Plus Minus Max*. Praha: Portál, 2009.

MATLOCHA Vojtěch, OSOHA Karel. *Prašina I., II.*, Praha: Paseka, 2018 - 2019.

MRÁZKOVÁ, Daisy. *Haló, Jácičku*. Praha: Baobab, 2015.

NESBO, Jo. *Doktor Proktor a konec světa. Možná*. Brno: Jota, 2013.

OSBOURNE, Mary Pope. *Dobrodružství na měsíci; Dobrodružství v době ledové; Dobrodružství v pralese*. Praha: Fragment, 2010 - 2011.

PATTERSON, James. *Můj nejhorší školní rok; Můj nejhorší školní rok: dostaňte mě odsud!; Můj nejhorší školní rok: můj brácha je vypečený sedmilhář; Můj nejhorší školní rok: jak jsem přežil šikanu, brokolici a Hadí kopec!* Praha: Albatros, 2012 - 2014.

- PATTERSON, James. *Můj nejhorší školní rok: zachraňte Rafea*. Praha: Albatros, 2015.
- PATTERSON, James. *Já srandista na druhou: můj nejhorší školní rok*. Praha: Albatros, 2014.
- PIERCE, Lincoln. *Velkej frajer Nate je prostě třída*. Praha: Cooboo, 2011.
- PRIESTLEY, Chris. *Příšerné příběhy strýce Montaguea*. Praha: Argo, 2011.
- PRIESTLEY, Chris. *Příšerné příběhy z černé lodi*. Praha: Argo, 2011.
- RUSSELLOVÁ, Rachel, Renée. *Deník mimoňky*. Praha: Mladá fronta, 2014.
- SHUKY, Whaltch. *Rytíři - první dobrodružství*, Gamebook. Praha: Rexhry, 2018.
- SMOLÍKOVÁ, Klára. *S Komenským do komiksu*. Praha: Portál, 2019.
- SOUKUPOVÁ, Petra. *Kdo zabil Snížka*. Brno: Host, 2017.
- STEKLAČ, Vojtěch. *Pekelná třída – magnetický mobil; souboj v dračí jeskyni, Pekelná třída řádí*. Albatros: Praha, 2009 - 2010.
- STEKLAČ, Vojtěch. *Mirek a spol.* Praha: XYZ, 2012.
- ULLRICHOVÁ, Hortense. *Čarodějnice se nelíbaj*. Praha: Albatros, 2008.
- WALLIAMS, David. *Babička drsňačka; Kluk v sukních; Krysburger; Pan Smrad'och; Dábelská zubařka*. Praha: Argo, 2012 - 2014.
- WENDELKENOVÁ, Barbara. *Holky na stopě – Velké pátrání*. Praha: Fragment, 2013.
- ŽÁČEK, Jiří. *Kdo nevěří, ať tam běží!* Praha: Albatros, 1996.

Internetové odkazy:

Zlatá stuha, nejlepší knihy dětem:

<http://www.zlatastuha.cz/cs/nejlepsi-knihy-detem>

Magnesia Litera:

<https://www.magnesia-litera.cz/kategorie/kniha-pro-deti-a-mladez/>

Booko - aplikace - četba:

<https://booko.cz/>

Edudadoo:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=cz.zy.edudadoo&hl=cs&gl=US>

Rádio junior:

<https://hry.rozhlas.cz/radiojunior/>

Rosteme s knihou - kampaň na podporu četby knih:

<https://www.rostemesknihou.cz/cz/tipy-na-knihy-pro-deti/pro-nejmensi-deti-nove-knihy/>

Knihovna hl.m. Prahy - eKnihy:

<https://www.mlp.cz/cz/katalog-on-line/eknihy/>

Národní pedagogické muzeum a Knihovna J.A.Komenského:

<https://www.npmk.cz/knihovna/sluzby/digitalni-zdroje>

Rozdělení knížek podle úrovně čtenáře:

<https://www.svetgramotnosti.cz/Knihy>

Čtenářské kluby:

<https://new.ctenarskekluby.cz/knihy/deti-a-rodice>

Časopis Krajánek – časopis pro české děti žijící v zahraničí:

<https://www.krajanekvsvete.cz/casopis-krajanek/>